

A woman is lying in a tanning bed, which is illuminated with a bright blue light. The tanning bed has a control panel on the right side. The text is overlaid on the image in red and yellow colors.

**Biztonságos-e a szoláriumozás?
Az Európai Bizottság legújabb
állásfoglalása
(2016. november)**

Bakos József

OKI KI

**Sugáregészségügyi Főosztály
Nem-ionizáló Sugárzások Osztálya**

550
AVANTAGE

Előzmények

2006-ban, az EU Scientific Committee on Consumer Products (Fogyasztási Termékek Tudományos Bizottsága) véleményezte a napágyakból származó ultraibolya sugárzás biológiai hatásait és azt találták, hogy a napágyak használata valószínűleg megnöveli a rosszindulatú melanoma kockázatát.

Azt ajánlották, hogy a 18 év alatti fiatalok kerüljék el a napágyak használatát.

Előzmények

2009-ben, a WHO Nemzetközi Rákkutató Ügynöksége (IARC) az ultraibolya sugárzást kibocsátó, barnító készülékek használatát bizonyítottan emberi rákkeltőnek minősítette.

**Scientific Committee on Health, Environmental and Emerging Risks
SCHEER**

**Opinion on
Biological effects of ultraviolet radiation
relevant to health with particular reference to sunbeds
for cosmetic purposes**

The SCHEER approved this Opinion at its plenary on 17 November 2016

2016
Egés
Kock
Com
Eme
kuta
korá

te az
merülő
scientific
al and
újabb
felül a

Mit mondanak az újabb bizonyítékok?

A hetvenes évek óta már elég hosszú távon gyűltek össze adatok ahhoz, hogy tudjuk:

- a napágyak használata felelős a melanoma és nem melanoma típusú bőrrákok jelentős részéért és
- a 30 éves kor előtt keletkezett bőr melanomák nagy részéért
- Európában évente közel 500 nő és 300 férfi hal meg melanomában a napágy használat következtében.

Európában az évente diagnosztizált 64 000 új melanomás esetből mintegy 3 500 lehet kapcsolatban a napágy használattal, a betegek 68%-a nő.

Mit mondanak az újabb bizonyítékok?

- A napágy használathoz társuló melanoma kockázat növekedése a lakosságban jelentős, több mint 15%.
- A legnagyobb kockázat (+75%) a népesség azon részében koncentrálódik, amely 35 éves kora előtt kezdte a szoláriumot használni. Ez a kockázat arányosan nő a használat számával és gyakoriságával.
- A napágy használata mindenki számára ellenjavallt, de azoknak, akik
  - fehér bőrűek, vagy
  - szeplősi, vagy több atípusos anyajegye van, vagy
  - a családjában előfordult melanoma,különösen kerülni kell az napágyak használatát.

Segíti-e a napágy használata a D-vitamin termelődést?

- Igen, de még télen sincs szükség szoláriumozásra ahhoz, hogy megnöveljük a D-vitamin szintjét.
- A kéz és az arc napi, körülbelül 15 perces szabadtéri expozíciója - még a felhős időjárás esetében is - megfelelő D-vitamin szintet biztosít, ha egészséges étrenddel párosul.
- Ha ez kevésnek bizonyul, akkor étrend kiegészítőket is lehet fogyasztani.

Biztonságosabb szoláriumok használatával leburnulni, mint kockáztatni a leégést?

- ❖ El kell kerülni a leégést, ami megnöveli a bőrrák kialakulásának kockázatát. Tudományos bizonyítékok nem támasztják alá, hogy biztonságos "felépíteni" a barnaságot.
- ❖ Az emberek ugyanúgy túlzott ultraibolya sugárzásnak lehetnek kitéve a napágyaktól, mint ahogy a naptól. Mind a napágyak, mind a napfény kiválthatja a bőrrák kifejlődését és mindkettő felgyorsítja a bőr öregedését.
- ❖ Kimenni a szabadba egészséges, de kerülni kell azt az időszakot, amikor a nap a legmagasabban van. Viseljenek megfelelő ruházatot, fényvédő krémet és napszemüveget.
- ❖ Akár a napágyak alkalmi használata is emeli a bőrrák kockázatát, különösen, ha ez a 30 éves kor előtt történik.

Mik a végkövetkeztetései ennek a véleménynek?

- Az ultraibolya sugárzást (UV), beleértve a napozóágyak által kibocsátottakat is, rákkeltőnek tekintjük, mivel az képes rákot okozni és fejlődését elősegíteni.
- Erős bizonyíték van arra, hogy a napozóágyak UV sugárzása különféle bőrrákokat (melanoma, laphám és bazálsejtes karcinóma) okoz, és szem melanomát is okozhat;
- Nincs biztonságos határérték a napágyakból származó UV sugárzás expozíciójára

Mik a végkövetkeztetései ennek a véleménynek?

- A fogyasztóknak teljesen tisztában kell lenniük a kozmetikai célú napágyak használatának kockázataival, és abban az esetben, ha annak ellenére, hogy megértették a kockázatot, azt választják, hogy használják azokat, óvintézkedéseket kell tenniük.
- Azok, akik komolyan gondolják az egészségük védelmét, jobban járnak, ha teljesen elkerülik napozóágyakat - különösen, ha 30 év alattiak, a családjukban előfordult melanoma és/vagy szőkék vagy szeplősek.

Jogi szabályozás

- Brazília és Ausztrália teljesen betiltotta a szoláriumok használatát.
- Az USA 12 állama és Washington DC megtiltotta a 18 éven aluliaknak a szoláriumozást: California, Delaware, Hawaii, Illinois, Louisiana, Massachusetts, Minnesota, Nevada, New Hampshire, North Carolina, Texas és Vermont.
- Oregon és Washington megtiltotta a 18 éven aluliaknak a szoláriumozást, ha nincs rá orvosi javaslatuk.
- Európában: Ausztria, Belgium, Finnország, Franciaország, Németország, Izland, Olaszország, Norvégia, Portugália, Spanyolország és az Egyesült Királyság megtiltotta a 18 éven aluliaknak a szoláriumozást.

Jogi szabályozás

Franciaország:

a fogyasztó kötelező figyelmeztetése a káros (rákkeltő) hatásra, hatósági ellenőrzés.

VALAMENNYI REKLÁMOT KÖTELEZŐEN KÍSÉRŐ EGÉSZSÉGÜGYI FIGYELMEZTETÉS:

„Figyelem! A barnító készülék sugárzásának való kitettség a bőr és a szem rákos megbetegedését, valamint a bőr idő előtt öregedését okozhatja.....”

Dánia:

Kötelező bejelentés, a fogyasztó kötelező figyelmeztetése a káros (rákkeltő) hatásra, hatósági ellenőrzés

Jogi szabályozás

Írország:

Bűncselekményt követ el az a személy, aki:

- **18 éven aluli személynek lehetővé teszi a szoláriumozást**
- **Nem ad védőszemüveget és győződik meg annak használatáról**
- **napágyat ingyenesen kínál használatra, eladásra vagy bérlésre.**

Jogi szabályozás

Írország:

Bűncselekmény:

- a napágyak használatának, értékesítésének vagy bérbeadásának kedvezményes áron vagy ingyenesen történő hirdetése vagy reklámozása,
- a napágyak kedvezményes áron történő használata, értékesítése vagy bérbeadása,
- a napágy használatának reklámozása, vagy a napágyak használatára ösztönző bármilyen esemény vagy tevékenység reklámozása céljából, a napágyak használata, értékesítése vagy bérbeadása szerinti üzlethelyiségben végzett promóciós tevékenységek,
- más hasonló marketinggyakorlat.

Mi van nálunk?

Jogi szabályozás (törvény vagy rendelet) nincs. Az európai szabvány előírásai kötelezőek.

Ezzel a gyártók és üzemeltetők visszaélnek és félretájékoztatják a lakosságot:

A napágy-működtetők azt állítják, hogy

- a főleg UVA-t sugárzó napágyaknak nincs egészségkárosító hatása;
- a 0,3 W/m²-es szolárium egészséges;
- a szoláriumozás egészséges, mert növeli a D-vitamin szintet.

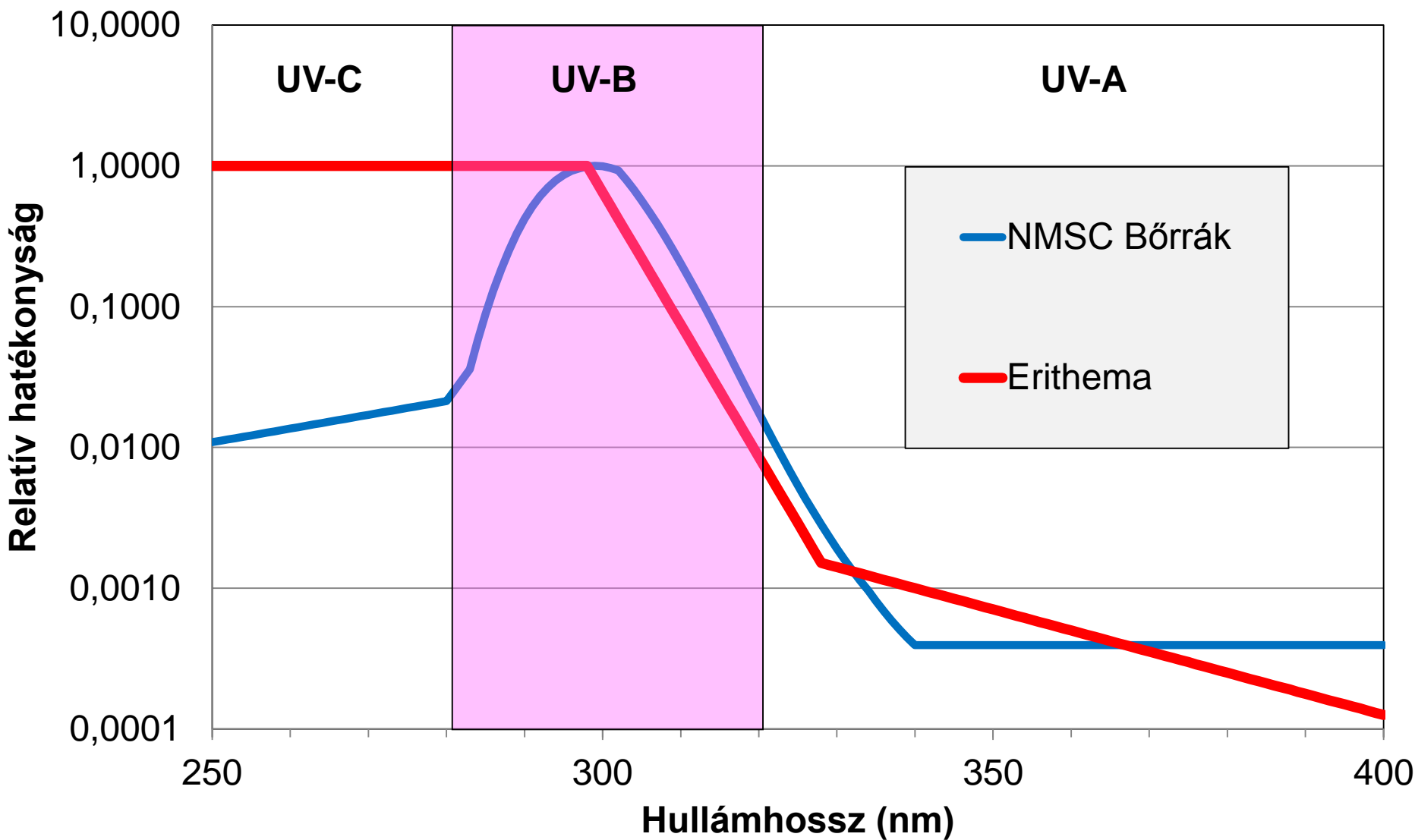
Mi van nálunk?

A napágy-működtetők azt állítják, hogy a főleg UVA-t sugárzó napágyaknak nincs egészségkárosító hatása, pedig

- az UVA a UVB-hez hasonlóan károsító hatású, csak hatása ezerszer gyengébb, ezért hatása csak később jelentkezik;
- a jelenlegi szabvány szerint nem előírás a kevesebb UVB a napágyak sugárzásában.

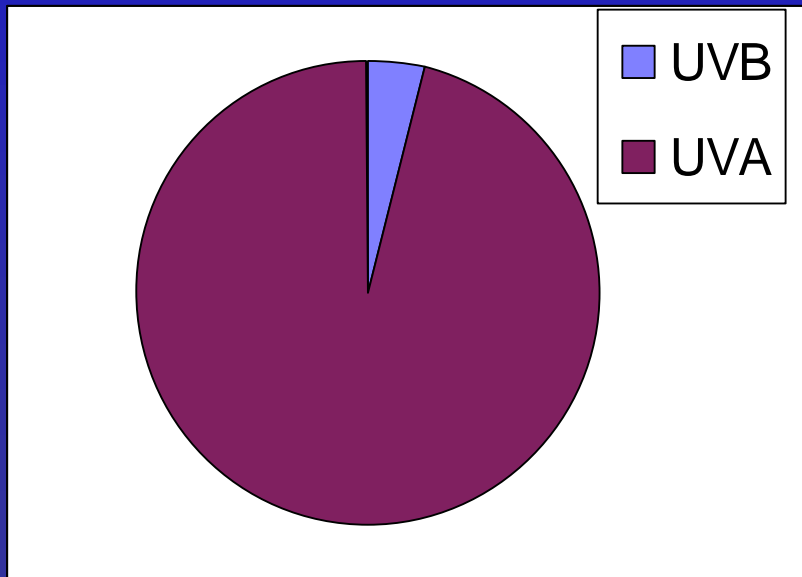

Bőrpír és bőrrák képződés hatékonysági görbéi

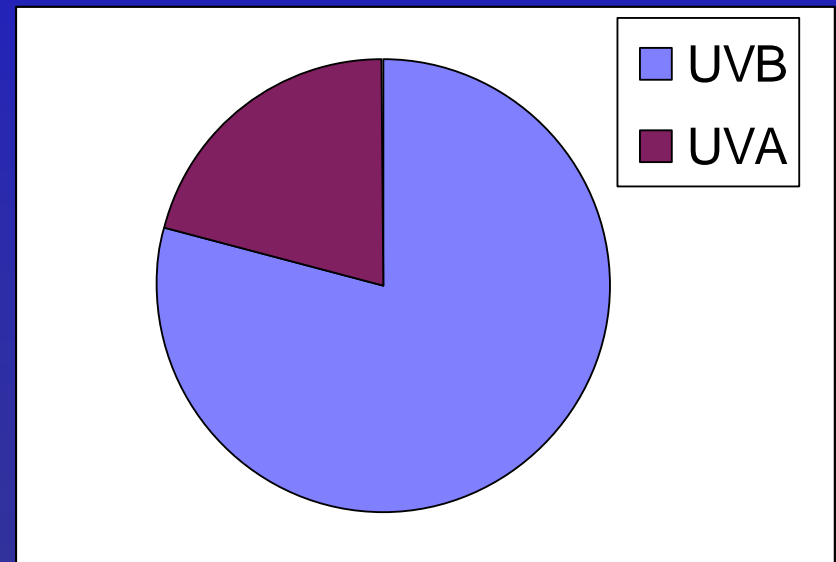

UVB és UVA sugárzás eltérő biológiai hatékonysága

Fizikailag meghatározott sugárzott felületi teljesítmény

Biológiailag hatékony sugárzott felületi teljesítmény

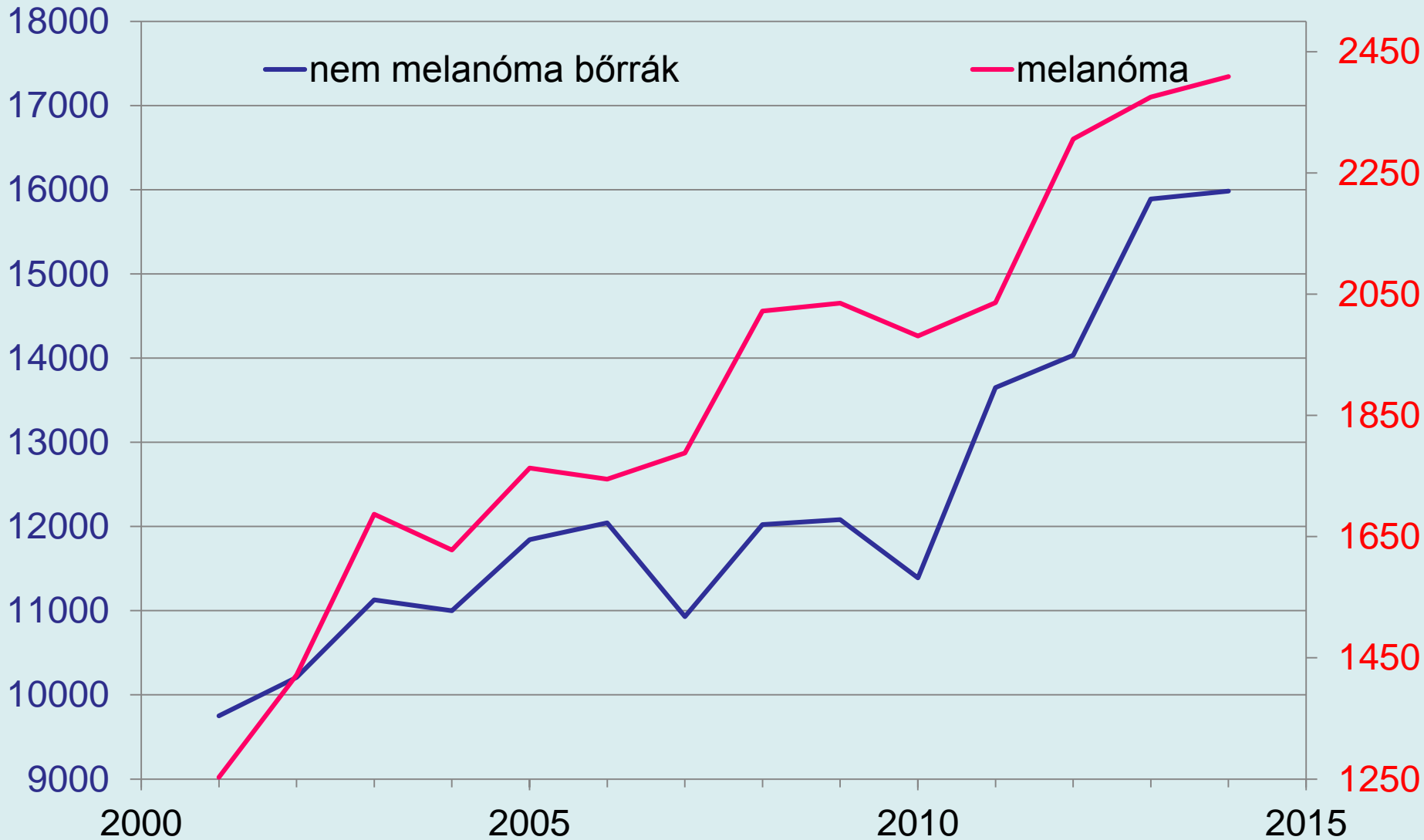
Mi van nálunk?

A napágy-működtetők azt állítják, hogy a 0,3 W/m² felületi teljesítmény alatti szolárium egészséges,

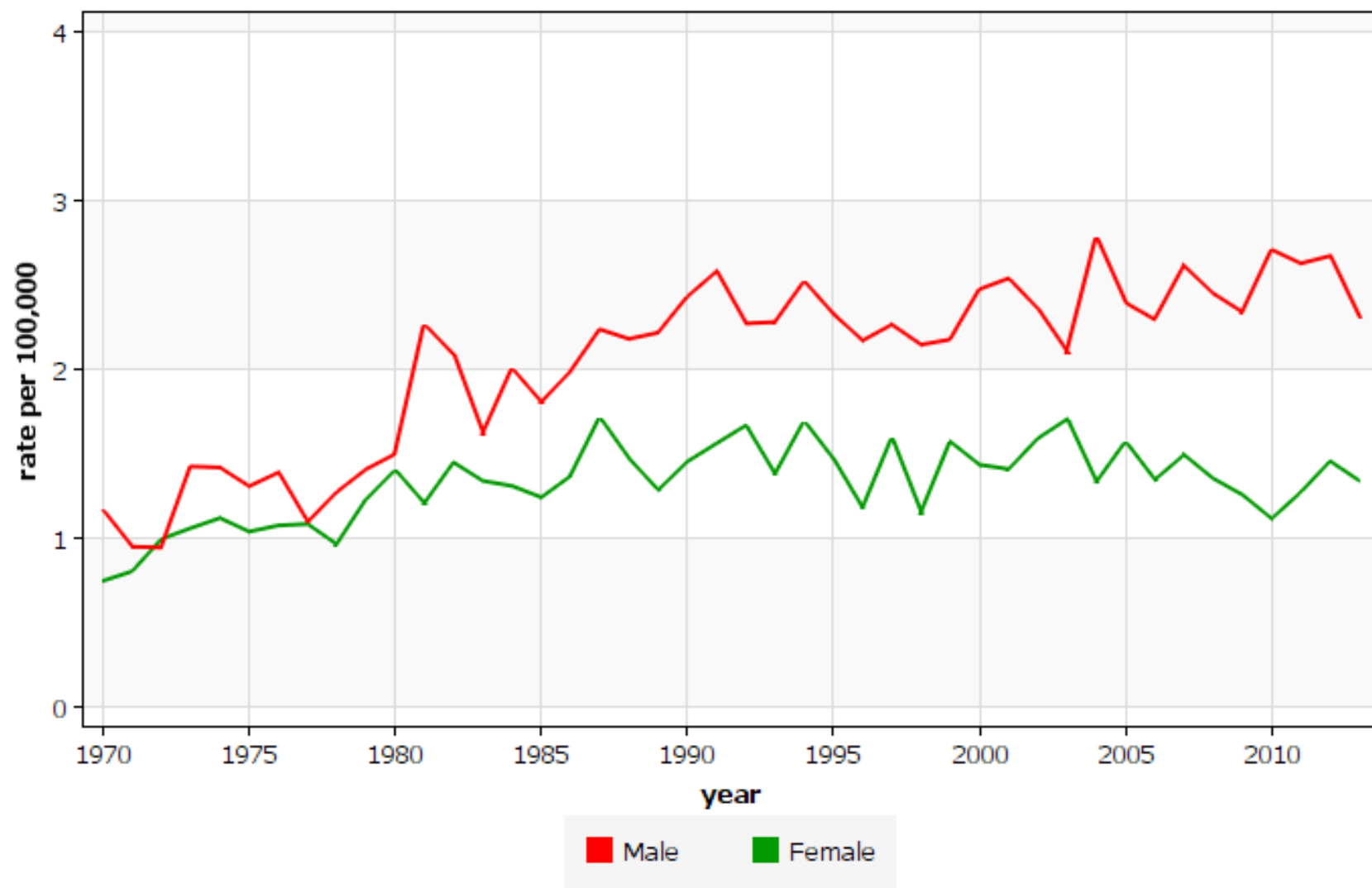
pedig

- a károsító hatás nem csak a teljesítménytől, hanem az időtől is függ (kisebb teljesítmény hosszabb idő alatt ugyan úgy károsít!);
- nincs alsó teljesítmény határa a károsító hatásnak;
- a kis dózisok összeadódnak életünk során.

Bőrrák esetek előfordulása 2001-2014 között Magyarországon

Mortality from Melanoma of skin
Hungary
Age-standardised rate (World), all ages

Legújabb felmérés eredményei

Éves szinten a fejlett országokban a lakosság 14,0%-a, a serdülőkorúak 18,3 %-a használ szoláriumot.

Ez Magyarországon kb. 1 370 000 főt,

Budapesten kb. 240 000 főt jelent.

780 budapesti szoláriumhasználó kérdőívei alapján:

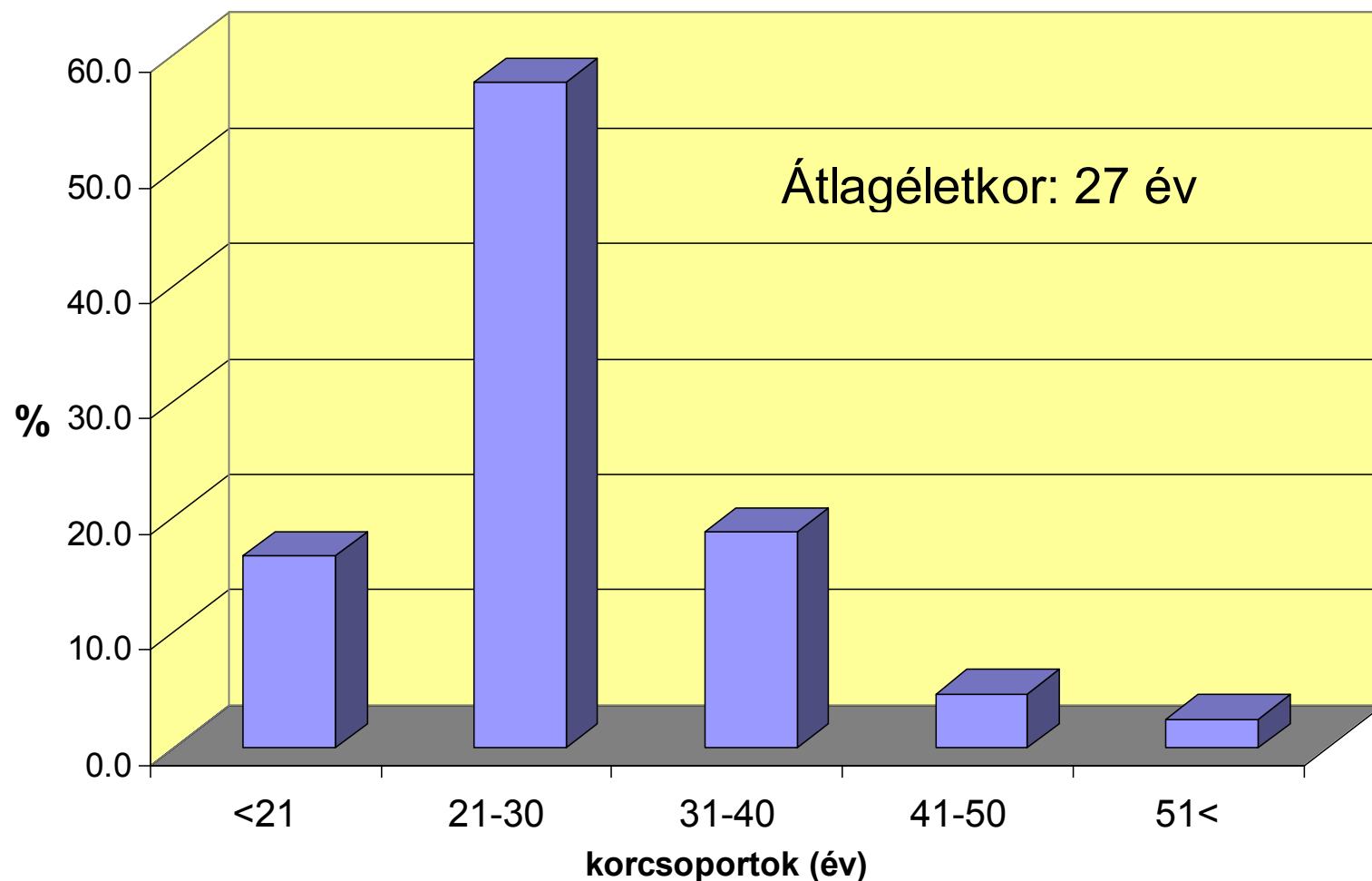
63,3 % nő; 36,7 % férfi.

> 65 % középfokú; > 27 % felsőfokú végzettségű

50 % 19 éves kor alatt kezdte

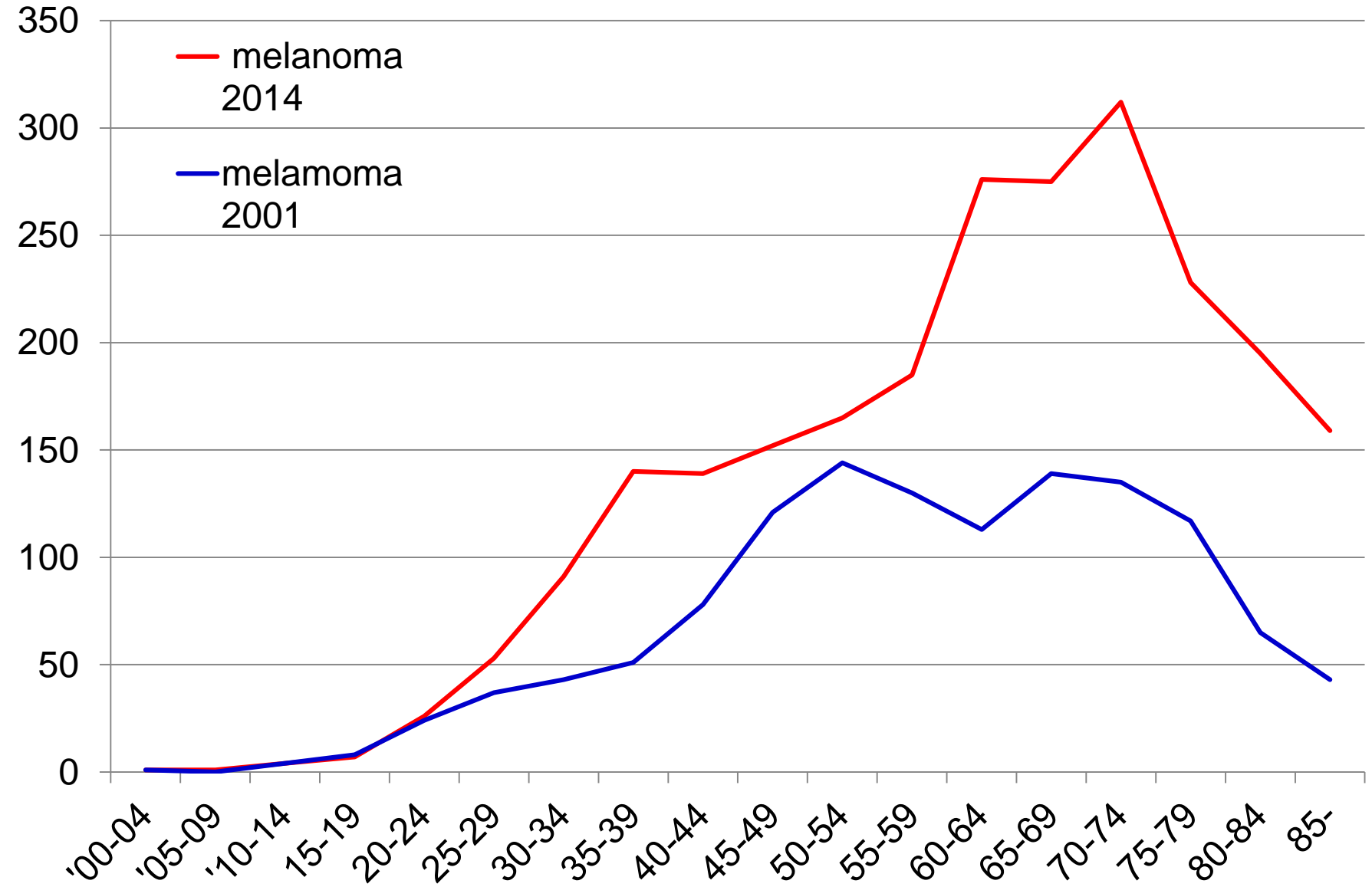
> 22 % I.-II. bőrtípusú

Szoláriumozók korcsoportok szerinti megoszlása

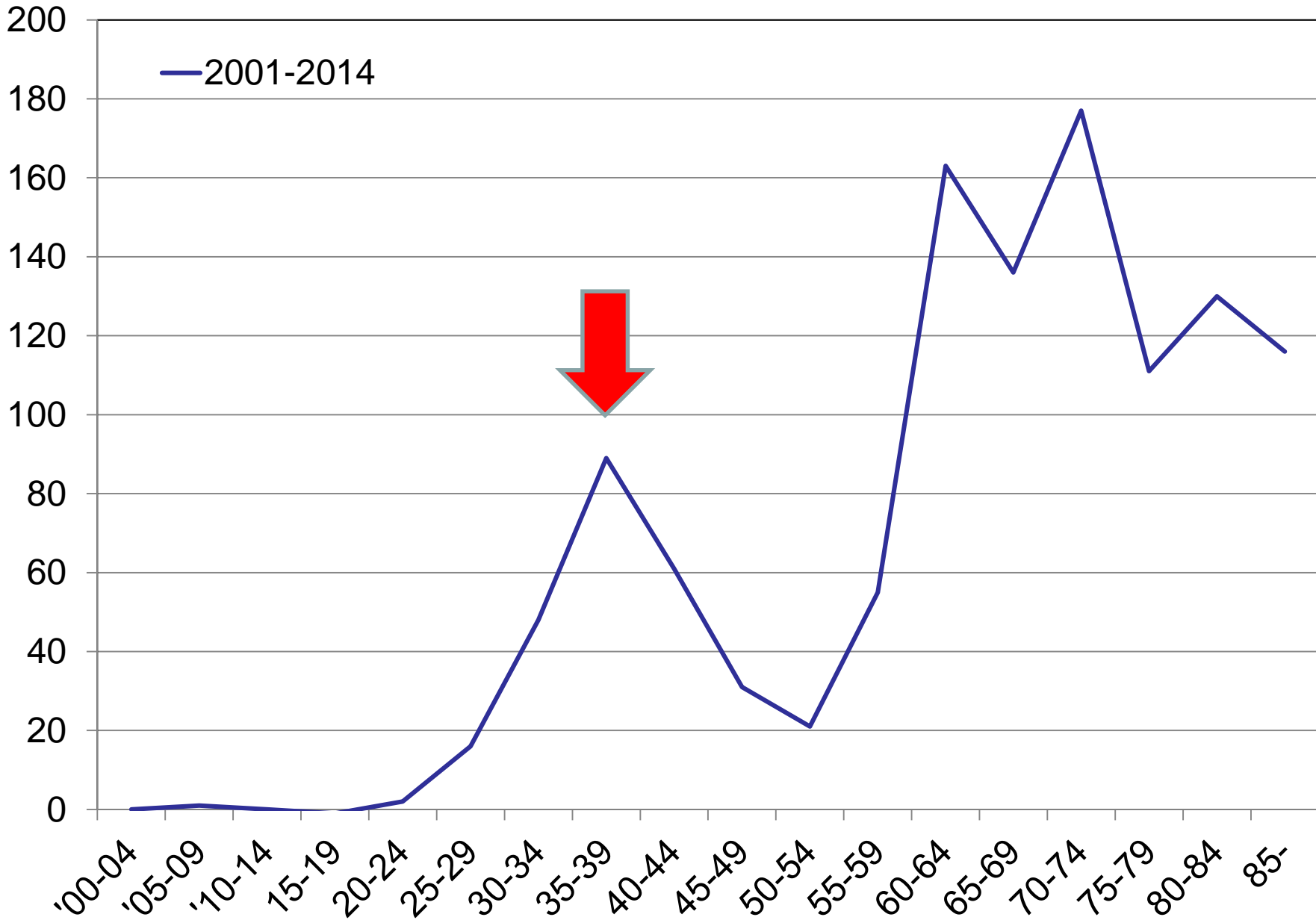
Szoláriumba járók 73 %-a 30 éves kor alatti

Melanoma gyakoriság 2001-ben és 2014-ben

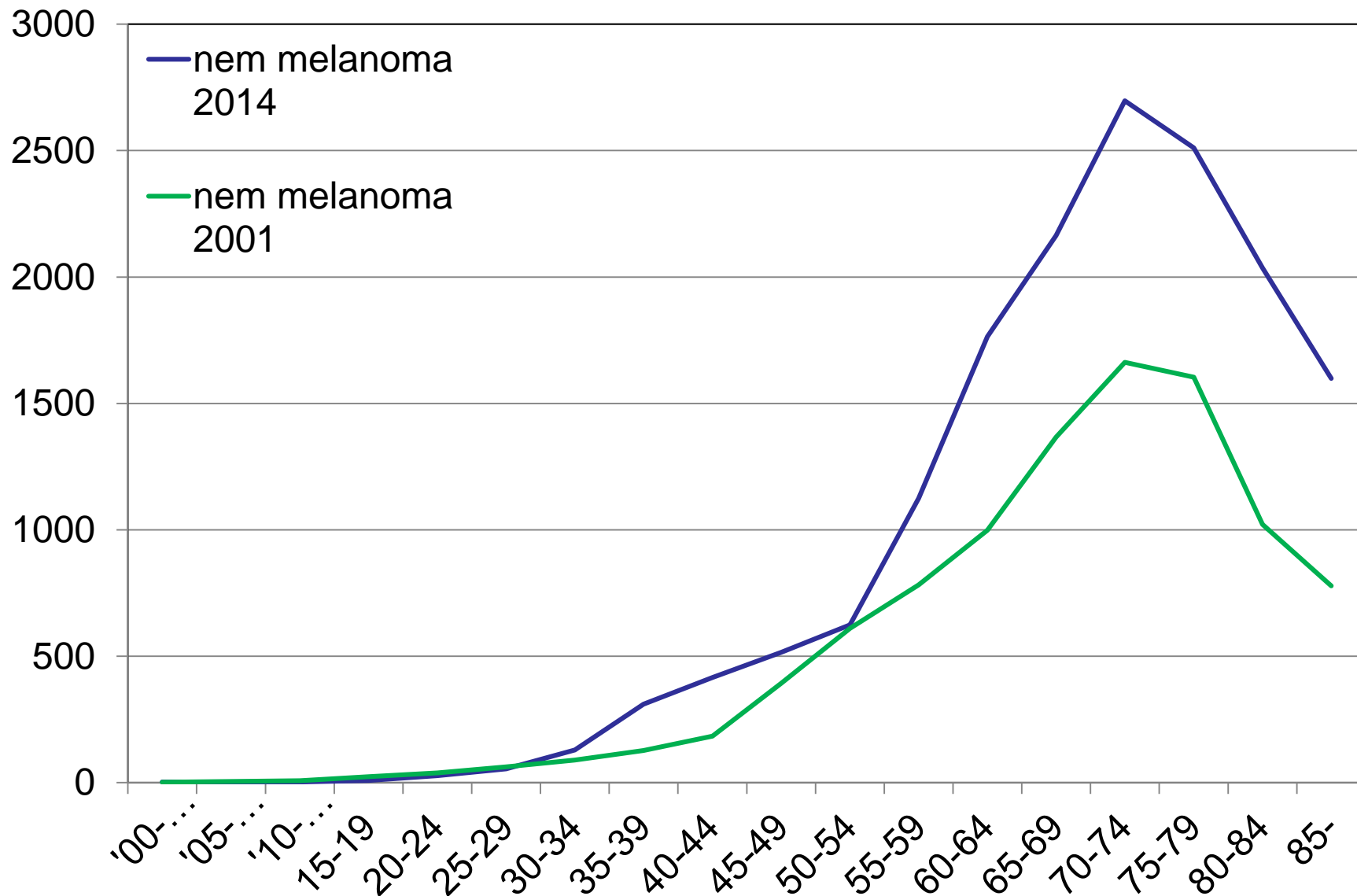

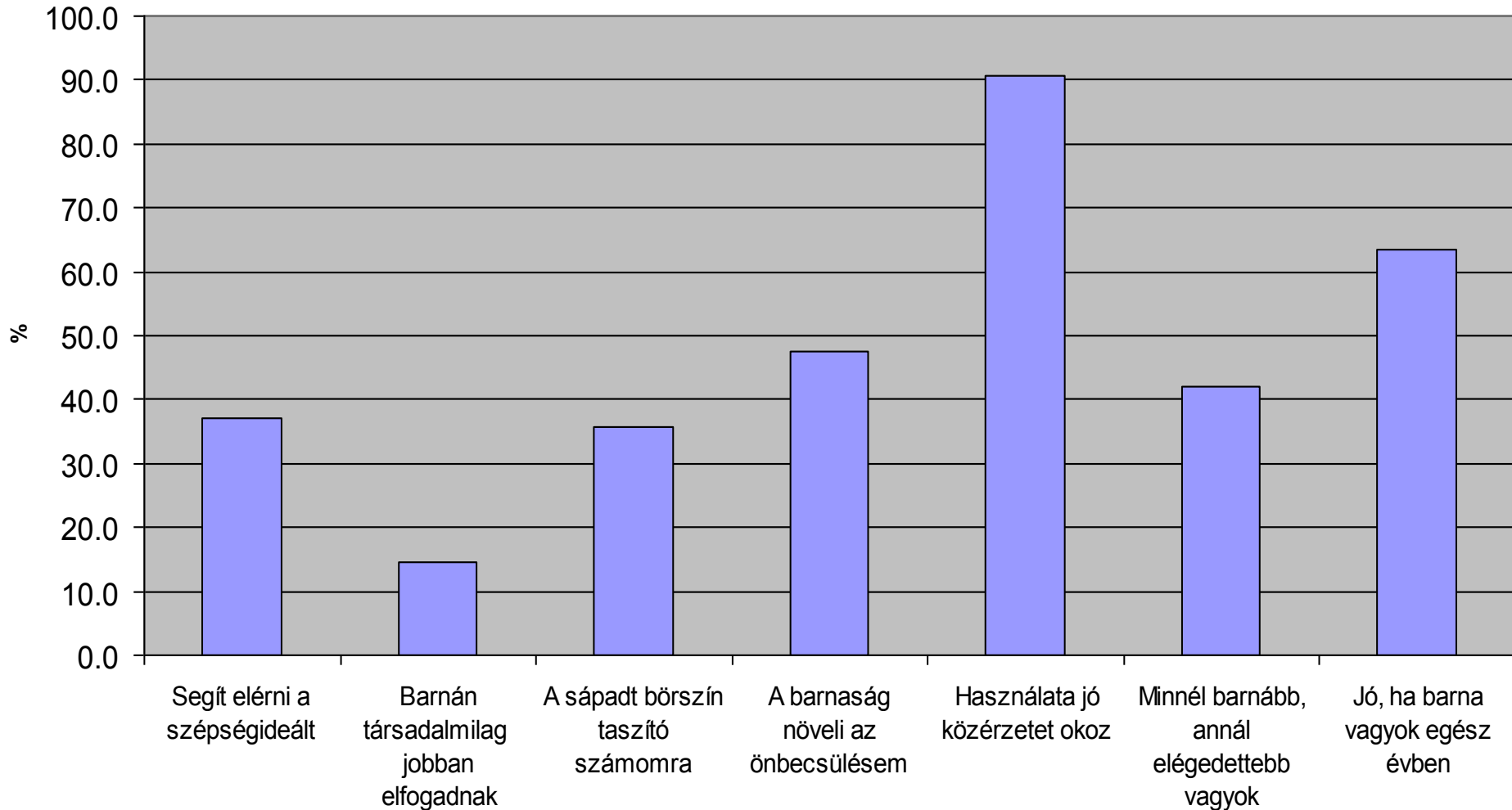
Melanoma gyakoriság változása 2001-2014

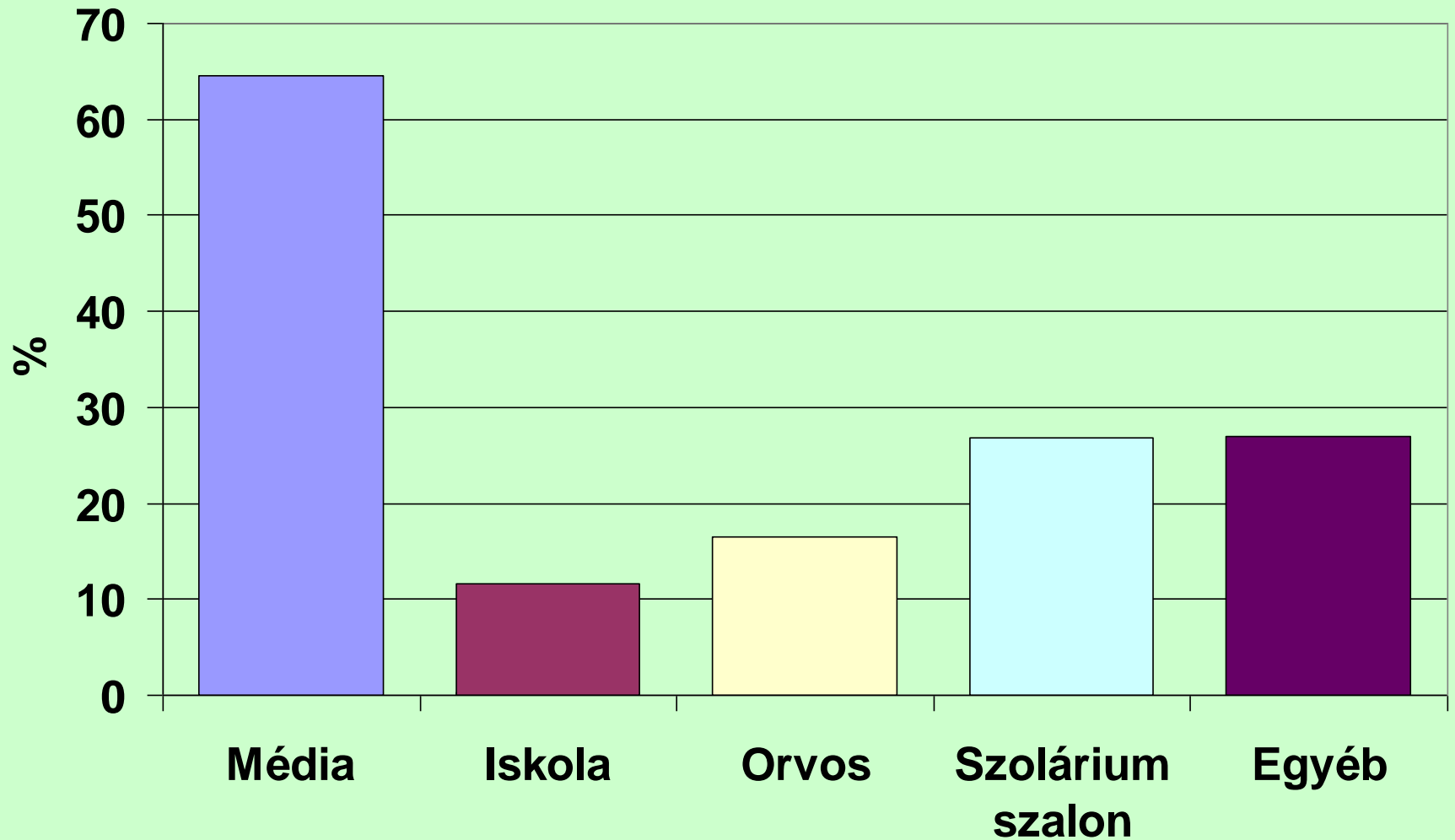
Nem melanoma típusú bőrrákok gyakorisága 2001-ben és 2014-ben

A szoláriumozás indítékai

Információszerzés forrásai

Hazai teendők

- Tájékoztatást javítani, elsősorban az iskolákban és az orvosi rendelőkben

- Felhívni a figyelmet a hosszú távú egészségi kockázatokra

- Harcolni a barna bőr divatja ellen

- Szabályozást bevezetni a szolárium szalonokra

SZOLIZZON!

Köszönöm figyelmüket !